

# Nyt fra KURATRØNTAN

1861–2005

Kuremøllens Venner

---

KUREMØLLEN PÅ KUREBAKKEN, 3 KM. FRA SVANEKE OG 74 METER OVER HAVET, ER EN OTTEKANTET JORDHOLLÆNDER, OPFØRT I 1861 AF CHRISTIAN SOMMER. OVERTRO FORBØD FISKERNE AT UDTALE ORDET "MØLLE", NÅR DE VAR PÅ HAVET, FORDI VINGERNE UDGØR ET KORS. I STEDET FIK MØLLEN DET MERE SIKRE TILNAVN KURATRØNTAN. FORENINGEN KUREMØLLENS VENNER BLEV STIFTET AF VILHELM KJØLBY I 1981.

---

## [www.kuremoellen.dk](http://www.kuremoellen.dk)

144 år efter ibrugtagningen af Kuremøllen har den nu fået egen hjemmeside. For blot få år siden havde det været utænkeligt at udvikle kommunikationen om møllen med en elektronisk brochure, men snart er PC'en lige så udbredt som telefonen, og det er af stor værdi for denne forening at kunne samle alle oplysninger på et sted, der er tilgængeligt for alle interesserede.

For over 75 år siden blev Kuremøllen tilsluttet et lokalt lysnet. Elektricitetsværket i Brændesgaardshaven/Joboland, der stadig er intakt, forsynede det nærmeste opland med 110 volt jævnstrøm, dels fra en vandturbine, dels fra en motor. Nytårsaften hilste hr. Ipsen på sine abonnenter ved at blinke tre gange med hovedafbryderen. Møller Emil Sommer svarede Godt Nytår, ved at affyre en lille forladerpistol med et stort BANG. I dag er det mere avancerede informationer, der transporteres gennem nettet.

Ild- og it-sjælen Peter Andreas Harteg fra Rutsker har opbygget og disponeret hjemmesiden. Forfatteren til den spændende bog "Troldmanden Pøs fra Brændesmark" og initiativtager til Bornholmtunnellen har forstået at overføre Kuremøllens historie og sjæl til det nye medie. Blandt andet kan man læse de tidligere udgaver af Kuretrøntan.

## Snart kan Kuremøllen male foder

Havrevalsen, en gave fra Rutsker Mølle, er nu fuldt funktionsdygtig. Jens Erik Nielsen har sandblæst og malet den, og Poul Jørgensen har klargjort den med nye reservedele. Det har været et stort arbejde at renovere den, det var meget nødvendigt, da den ellers ville larme meget, når den arbejder. Den er nu samlet og opmålt og hængt på plads. Planen er, havrevalsen skal i brug. Den kan blandt andet valse havre til foder til heste.



*Edgar Jørgensen kommer standsmæssigt til generalforsamling i Ford T  
Kuremøllens første bil var ligeledes en Ford T, årgang 1923.*

**107 medlemmer af  
Venneforeningen**

# Kan nu skifte fra vinger til motor

Den gamle motor der er renoveret og som arbejder fint, havde ikke mulighed for at bruge trækraften som den skal. Den kanal hvor træk-remmen er placeret, var ikke dyb nok. Når motoren ikke trækker maskinerne i møllen, bliver den ikke spændt nok ud og derfor er det nødvendigt at kanalen er dybere end tidligere. Desuden var kanalen utæt, så der stod vand op over remmen. Derfor blev kanalen gravet ud og der blev støbt en ny kanal, som nu er helt tæt. Fra trækremmen og ind i møllen, er der en driv-aksel som ligeledes ligger i en kanal. Denne kanal var helt faldet sammen og den gamle drivaksel var af godt materiale så den var intakt, men en del lejer og omskifteren var tæret væk og måtte udskiftes. Kanalen blev gravet ud og en ny blev støbt i beton. Den blev overdækket med trælåg og tjærepap, og henover det hele er der lagt beton-fliser, så der igen kan køres rundt om møllen. For at kunne skifte fra motorkraft til vinge-kraft, blev den oprindelige omskifter erstattet, så nu virker systemet igen.



*Ruston-motorens svinghjul sættes i sving.*

## Tak for 83.000 kuremøllekroner

Etatsrådsinde Marie Kofoeds Fond	3.000
Nordea Danmark Fonden	5.000
Fru Constance Fuhrs Fond	10.000
Bergia Fonden	10.000
Andreas Collstrup Fonden	15.000
Georg og Emma Jorcks Fond	15.000
Ruth og Finn Riis-Hansens Familiefond	25.000

# Nye projekter i 2005

## Lærketræ til krøjeværk og drejering

I vinteren er der fældet nogle store lærketræer i Almindingen. Disse træer er nu kørt til savværket og bliver skåret op til nyt krøjeværk og ny drejering.

### Krøjeværk

De store bjælker, der er bag på Møllen, kaldes krøjeværk. Det bruges når møllen skal krøje, det vil sige at møllehatten med vingerne på drejes op mod vinden. Det er nødvendigt at vingerne står op mod vinden for at kunne rotere. Alle krøjebjælker trænger nu til udskiftning, da der er konstateret omfattende råd. Det nye krøjeværk, bliver udført i lærketræ, der er en rigtig god træsort til formålet, da det holder længe. Det er ikke hårdt træ, men træ der kan arbejde.

Desuden har Kuremøllen fået foræret et spil af Grubbe Mølle på Fyn. Dette Spil har den funktion at det ved håndkraft bruges til at trække møllehatten rundt.



Flere generationer til Kuremøllens generalforsamling

Kuremøllen havde besøg af møllebygger John Jensen og Arkitekt Niels Holger Larsen, der besøgte krøjeværk og drejering. Begge dele står til udskiftning.

Drejeringen er den træring, der hviler ovenpå møllekroppen. Møllehatten ligger direkte på drejeringen, og når hatten drejes rundt, glider den på drejeringen. Derfor er det vigtigt, at drejeringen er intakt og helt plan, så hatten kan drejes rundt. Drejeringen er den oprindelige og derfor snart 150 år gammel, det har sat sine spor, og flere steder er den mør.



To slags vindenergi på Kurebakken

De dygtige håndværkere er gået i gang med udskiftningen, træet er fældet, beslag og skøjter til drejeringen er under udarbejdelse og selve drejeringen bliver udført på værksted, så den er klar til opsætning.

Vingerne tages af møllen og møllehatten løftes ned. Drejeringen sættes op, hvorpå møllehatten på ny kommer på plads.

# Generalforsamling på Kuremøllen



søndag den 24. juli 2005 kl. 10

Kuremøllens Venner holder generalforsamling med kaffe og brød, øl og vand. Det er en glimrende lejlighed til at besigtige møllen indvendigt og udvendigt, og som altid vil den encylindrede Hornsby motor blive sat til at tøffe som for 70 år siden.

## Dansk Mølledag søndag 19. juni 10-16

Den landsdækkende mølledag holdes tredje søndag i juni. På Kuremøllen er der gratis adgang fra kl. 10-16 med kaffe på kanden, limonade til bællene og lejlighed til at lære møllen endnu bedre at kende.

**Åben Mølle** I denne sommer vil møllen atter være åben en række dage, som bliver annonceret i turistbladet Denne Uges Bornholm. Desuden henvises til skiltning ved møllen.

# Bliv medlem: 25 kr. til giro 5686784

---

## Bestyrelsen for Kuremøllens Venner

\* **Formand:** Margrethe Sommer, Rønnevangshusene 43 st th 2630 Tåstrup

Tlf./fax 43 52 05 96 Arb. 43 52 96 88 E-post: [m.sommer@pc.dk](mailto:m.sommer@pc.dk)

\* **Næstformand:** Erik Bakke Hansen Elmevej 2, 3751 Østermarie Tlf. 56 44 23 32

\* **Kasserer:** Anne Sommer, Saltum Allé 13, 2720 Kastrup Tlf. 32 51 12 34 [A.S.Sommer@Mail.Tele.dk](mailto:A.S.Sommer@Mail.Tele.dk)

\* **Sekretær:** Jacob Ludvigsen, Højbo, Svanekevej 42, Brændesmark 3740 Svaneke, Tlf. 56 44 33 33 Fax 56 49 64 27

E-post: [jalu@jacob-ludvigsen.dk](mailto:jalu@jacob-ludvigsen.dk)

\* Kristian Sommer, Kuremøllen, Svanekevej 65, 3740 Svaneke Tlf 56 49 61 02

\* Jens Brandt, Lundegaard, Svanekevej 36, 3740 Svaneke Tlf. 56 49 67 30

\* Julie Sommer, Howitzvej 67A 3.tv, 2000 Frederiksberg tlf. 38 33 74 05 [sommerfugl17@yahoo.dk](mailto:sommerfugl17@yahoo.dk)

\* Jens Erik Nielsen, Mortingegaard, Mortingevej 4, 3760 Gudhjem, tlf. 56 48 44 06.

\* Poul Jørgensen, Tingstedvej 4, 3700 Rønne, tlf. 56999259

Nyt bestyrelsesmedlem:

Edgar Jørgensen, Rosenhøj, Aarsballe By 51, Aarsballe tlf. 56 99 90 11

Ny revisor:

Flemming Kofoed, Kurebakke, Svanekevej, 3740 Svaneke tlf: 27 20 20 20